

M.A. (SANSKRIT) Semester - 4 (CBCS) Examination
April/May-2023 (OLD COURSE)
ALANKARASASTRA (ELECTIVE-5)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

-
- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો. (૧૪)
- ૧) કાવ્યસ્યાત્મા સ એવાર્થસ્તથા ચાદિકવે: પુરા ।
ક્રૌઞ્ચદ્વન્દ્વવિયોગોત્થ: શોક:શ્લોકત્વમાગત: ।।
 - ૨) સરસ્વતી સ્વાદુ તદર્થવસ્તુ નિઃષ્પન્દમાના મહતાં કવીનામ્ ।
અલોક સામાન્યમભિવ્યનક્તિ પરિસ્ફુરન્તં પ્રતિભાવિશેષમ્ ॥
 - ૩) ભક્ત્યા બિભર્તિ નૈકત્વં રુપભેદાદયં ધ્વનિ: ।
અતિવ્યાપ્તેરથાવ્યાપ્તે ન ચાસૌ લક્ષ્યતે તયા ॥
 - ૪) મુખ્યાં વૃત્તિં પરિત્યજ્ય ગુણવૃત્ત્યાઽર્થદર્શનમ્ ।
યદુદ્દિશ્ય ફલં તત્ર શબ્દો નૈવ સ્વલદ્ગતિ: ॥
- પ્રશ્ન-૨ ધ્વનિ વિરોધીઓના મત વિશે સવિસ્તાર ચર્ચા કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૨ “અલંકારશાસ્ત્રના ઇતિહાસમાં ‘ધ્વન્યાલોક’ એક ચક્રવર્તી ગ્રંથ છે- ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૩ વક્રોક્તિજીવિતમ્ ના ઉન્મેષ – ૧ ના આધારે વક્રતા ના છ પ્રકારોની ચર્ચા કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ આચાર્ય કુંતકનું કાવ્યશાસ્ત્રમાં પ્રદાન મૂલવો.
- પ્રશ્ન-૪ આચાર્ય આનંદવર્ધનના ધ્વન્યાલોક ના પ્રથમ ઉદ્યોતમાં વર્ણવેલ વિષયોની સમીક્ષા કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ આચાર્ય કુંતકનું કાવ્ય અંગેનું લક્ષણ સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર સમીક્ષાત્મક ટૂંક નોંધ લખો. (૧૪)
- ૧) આનંદવર્ધનનું કાવ્યલક્ષણ.
 - ૨) ધ્વનિપ્રકારા: ।
 - ૩) વક્રોક્તિ સંપ્રદાય.
 - ૪) સુકુમાર માર્ગ.
